

Opintotukilaki 65/1994

Annettu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 1994

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 LUKU YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 § Sovellettamisala

Suomen kansalaiselle, joka harjoittaa Suomessa oppivelvollisuuden jälkeisiä, päätoimisia opintoja, jotka kestävät yhtäjaksoisesti vähintään kaksi kuukautta, myönnetään opintotukea siten kuin tässä laissa säädetään.

Suomen kansalaista koskevia tämän lain säännöksiä sovelletaan myös henkilöön, joka Euroopan yhteisön lainsäädännön taikka Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen nojalla on oikeutettu tämän lain mukaiseen opintotukeen. (31.8.2001/768)

Ulkomaalaiselle, joka asuu Suomessa vakinaisesti ja jonka maassa oleskelun peruste on muu kuin opiskelu, voidaan myöntää opintotukea, jos:

- 1) hänelle on myönnetty ulkomaalaislain (301/2004) 33 §:ssä tarkoitettu jatkuva tai pysyvä oleskelulupa;
- 2) hän on ulkomaalaislain 153 ja 154 §:ssä tarkoitettu Euroopan unionin kansalainen tai tähän rinnastettava tai hänen perheenjäsenensä, jonka oleskeluoikeus on rekisteröity ulkomaalaislain 159 §:n perusteella; taikka
- 3) hän on ulkomaalaislain 157 §:ssä tarkoitettu Pohjoismaan kansalainen, joka on rekisteröinyt oleskelunsa yhteispohjoismaisen muuttokirjan perusteella.

(7.5.2004/345)

Ulkomailla harjoitettaviin opintoihin opintotukea myönnetään Suomen kansalaiselle, jolla on ollut kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta Suomessa vähintään kahden vuoden ajan

opintojen alkamista edeltävän viiden vuoden aikana ja jonka oleskelua ulkomailla voidaan pitää tilapäisenä. (7.5.2004/345)

2 § Opintotukietuudet

Opintotukena myönnetään tässä laissa säädettyin edellytyksin:

- 1) opintorahaa;
- 2) asumislisää; sekä
- 3) opintolainan valtiontakaus.

(7.5.2004/345)

Tämän lain sekä kumotun opintotukilain (28/1972) mukaisten opintolainojen erääntyneet korot voidaan tässä laissa säädettyin edellytyksin maksaa korkoavustuksena valtion varoista ilman takaisinmaksuvelvollisuutta. (21.12.2001/1427)

Tämän lain mukaista opintolainaa saaneella on tässä laissa säädettyin edellytyksin oikeus opintolainavähennykseen verotuksessa. Opintolainavähennyksestä säädetään tuloverolain (1535/1992) 127 d ja 127 e §:ssä. (10.6.2005/408)

3 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *lukuvuodella* aikaa, joka alkaa 1 päivänä elokuuta ja päättyy seuraavan vuoden heinäkuun 31 päivänä;
- 2) *lukukaudella* syyslukukautta ja kevätlukukautta, jolloin syyslukukausi alkaa 1 päivänä elokuuta ja päättyy 31 päivänä joulukuuta ja kevätlukukausi alkaa 1 päivänä tammikuuta ja päättyy 31 päivänä heinäkuuta;
- 3) *tukikuukaudella* kuukautta, jonka aikana opiskelija saa opintorahaa tai aikuisopintorahaa;
- 4) *korkeakoululla* yliopistolaissa (645/1997) tarkoitettuja yliopistoja ja

ammattikorkeakoululaissa (351/2003) tarkoitettuja ammattikorkeakouluja; (10.6.2005/408)
 5) *muulla oppilaitoksella* lukiolaissa (629/1998) tarkoitettua lukiokoulutusta ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) tarkoitettua ammatillista koulutusta antavia oppilaitoksia sekä asetuksella säädettäviä muita julkisen valvonnan alaisia ja eräitä muita oppilaitoksia; sekä (21.12.2001/1427)
 6) *puolisoilla* aviopuolisoita ja avioliitonomaisissa olosuhteissa eläviä henkilöitä. (21.12.2001/1427)

4 §

Opintotukeen oikeuttavat opinnot

Opintotukea voi saada korkeakoulussa tutkinnon, tieteellisen jatkotutkinnon tai erillisen ammatillisen täydennyskoulutusohjelman suorittamiseen. Yksittäisen opintokokonaisuuden suorittamiseen opintotukea voidaan myöntää korkeakoulututkinnon suorittaneelle, jos lisäopinnot tähtäävät ammatilliseen tai virkakelpoisuuteen.

Opintotukea voi saada ammatilliseen peruskoulutukseen ja lisäkoulutukseen sekä lukion oppimäärän suorittamiseen. Muihin opintoihin opintotukea voi saada sen mukaan kuin asetuksella säädetään. (21.8.1998/636)

Opintotuki myönnetään opintoihin ulkomailla, jos opinnot vastaavat edellä tarkoitettuja opintoja Suomessa tai sisältyvät Suomessa suoritettavaan tutkintoon.

5 §

Opintotuen myöntämisen yleiset edellytykset

Opintotuen myöntämisen yleisinä edellytyksinä ovat oppilaitokseen hyväksyminen, opintojen päätoiminen harjoittaminen ja opinnoissa edistyminen sekä taloudellisen tuen tarve. (7.5.2004/345)

Taloudellisen tuen tarvetta harkittaessa otetaan huomioon hakijan omat ja hänen vanhempiansa tulot sekä asumislisää myönnettäessä hakijan puolison tulot siten kuin tässä laissa säädetään. (21.12.2001/1427)

5 a §

(7.5.2004/345)

Päätoimiset opinnot

Päätoimisia ovat opinnot, joiden tavoitteena on korkeakoulututkinnon suorittaminen. Muut korkeakouluopinnot ovat päätoimisia, kun opintojen laajuus on keskimäärin vähintään viisi opintopistettä opiskelukuukautta kohti. (10.6.2005/408)

Lukio-opinnot ovat päätoimisia, kun niiden oppimäärän mukainen laajuus on yhteensä vähintään 75 kurssia. Lisäksi edellytetään, että opiskelija osallistuu lukukauden aikana vähintään 10 kurssiin tai niitä vastaaviin opintoihin taikka kahteen ylioppilastutkintoon kuuluvaan kokeeseen. Sisäoppilaitoksessa järjestetyt lukio-opinnot katsotaan kuitenkin aina päätoimisiksi.

Ammatilliset ja muut kuin 1 tai 2 momentissa tarkoitetut opinnot ovat päätoimisia, kun opintojen laajuus on keskimäärin vähintään kolme opintoviikkoa opiskelukuukautta kohti. Kun opintojen laajuutta ei ole mitoitettu opintoviikkoina, edellytetään opetus- tai koulutusohjelman mukaiseen opetukseen tai opintoihin kuuluvaan harjoitteluun osallistumista keskimäärin vähintään 25 viikkotuntia.

Ulkomaisessa oppilaitoksessa suoritettavat opinnot ovat päätoimisia, kun oppilaitos on ne määritellyt päätoimisiksi. Jos oppilaitos ei ole määritellyt opintojen päätoimisuutta, ulkomailla suoritettaviin opintoihin voidaan soveltaa 1–3 momenttia. Opintotukea ei kuitenkaan myönnetä kokonaan etäopintoina järjestettyihin opintoihin.

5 b §

(7.5.2004/345)

Opintojen riittävä edistyminen

Opintojen edistymistä seurataan vuosittain. Opintojen edistymistä pidetään riittävänä, jos opiskelijan päätoiminen opiskeluaika ei tule olennaisesti ylittämään kyseisiä opintoja varten määriteltyä tukiaikaa.

Opintotuen maksamista voidaan jatkaa, vaikka opintosuorituksia ei ole riittävästi, jos opiskelija esittää erityisiä syitä, joiden vuoksi opinnot ovat tilapäisesti hidastuneet. Hyväksyttäviä syitä

voivat olla opiskelijan tai hänen lähiomaisensa sairaus, opiskelijan vaikea elämäntilanne tai tilapäisesti vaikuttanut muu erityinen syy.

Opiskelijalle voidaan asettaa määräaika, jossa opiskelijan on osoitettava opintojensa edistyneen Kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan edellyttämällä tavalla, jotta opintotuen maksamista voidaan jatkaa, uhalla, että opintotuen maksaminen muutoin keskeytetään.

Opintotuki lakkautetaan, jos opiskelija ei vastaa selvityspyyntöön, ei esitä hyväksyttäviä syitä opintojen hitaaseen edistymiseen taikka ei ole asetetussa määräajassa suorittanut häneltä edellytetyjä opintoja.

Opintotuki voidaan periä takaisin, jos opintosuorituksia ei ole lukukauden aikana lainkaan tai olosuhteista ilmenee, ettei opintoja ole ollut tarkoitukseen harjoittaa päätoimisesti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä opintojen riittävän edistymisen arvioimisesta.

6 §

Opintotuen saamisen rajoitukset

Opintotukea ei myönnetä sille, joka:

- 1) saa vieraan valtion opintotukea;
- 2) saa aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea;
- 3) on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) mukaan järjestetyssä oppisopimuskoulutuksessa;
- 4) saa työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työmarkkinatukea, työttömyyspäivärahaa tai koulutuspäivärahaa;
- 5) on julkisesta työvoimapaalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaisessa koulutuksessa;
- 6) saa vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta;
- 7) saa kansaneläkelain (347/1956) taikka työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen mukaista vanhuuseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä tai yksilöllistä varhaiseläkettä;
- 8) saa täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa eläkettä tai kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä;

9) saa työttömyyseläkettä työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen perusteella taikka vastaavaa kansaneläkelain mukaista eläkettä;

10) saa maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) mukaista sukupolvenvaihdoseläkettä, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992) mukaista luopumiskorvausta taikka maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) mukaista luopumistukea;

11) saa samaan koulutukseen kuntoutusrahalain (611/1991) tai työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa;

12) saa täyttä ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) nojalla taikka kuntoutusta koskevien sotilasvammalain (404/1948) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) säännösten perusteella;

13) suorittaa varusmies- tai siviilipalvelusta;

14) suorittaa vankeusrangaistusta ja opiskelee rangaistuslaitoksessa.

(7.5.2004/345)

Aikuiskoulutustukea vähintään kahden kuukauden ajan yhtäjaksoisesti saava opiskelija on kuitenkin oikeutettu opintolainan valtiontakaukseen. (28.12.2000/1277)

7 §

(10.6.2005/408)

Opintotukeen oikeuttava aika

Opintotukea myönnetään päätoimisten opintojen ajaksi. Yhtäjaksoisesti vähintään kahdeksan viikkoa kestävät opinnot oikeuttavat kahden kuukauden opintotukeen.

Korkeakouluopiskelua varten opintotukea voi saada enintään 70 kuukaudeksi. Yhden korkeakoulututkinnon suorittamista varten tukeen oikeuttava aika määräytyy kyseisen tutkinnon yliopistolain tai ammattikorkeakoululain nojalla säädetyn laajuuden perusteella siten, että tukeen oikeuttava aika on enintään yhdeksän kuukautta tutkinnon laajuuden mukaista lukuvuotta kohti

lisättynä kymmenellä kuukaudella. Täydet lukuvuodet ylittävältä puolelta lukuvuodelta tukeen oikeuttava aika on kuitenkin viisi kuukautta. Jos opiskelijalla on opiskeluoikeus alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon, tukeen oikeuttava aika määräytyy edellä säädetyllä tavalla näiden tutkintojen yhteenlasketun laajuuden perusteella. Sellaisessa ylemmässä korkeakoulututkinnossa, jonka pääaine tai aineryhmä, johon pääaine kuuluu, on Aasian ja Afrikan kielet ja kulttuurit, tukeen oikeuttava aika on kuitenkin enintään 64 kuukautta.

Ulkomaisessa korkeakoulussa suoritettavassa tutkinnossa opintotukeen oikeuttava aika määräytyy edellä säädetyin perustein tutkinnon laajuuden ja lukuvuoden pituuden perusteella.

Jos opiskelija, jolle on myönnetty opintotukea korkeakouluopintoihin, mutta joka ei ole suorittanut korkeakoulututkintoa, aloittaa opinnot toisen korkeakoulututkinnon suorittamista varten, aiemman tutkinnon suorittamiseksi käytetyt kuukaudet otetaan huomioon tukeen oikeuttavaa aikaa laskettaessa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin erilaajuisten korkeakoulututkintojen opintotuen enimmäisajasta.

Ammatilliseen tutkintoon johtavassa koulutuksessa opintotukea voi saada enintään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 31 §:n 1 momentissa tarkoitetuksi ajaksi. Lukiokoulutuksessa opintotukea voi saada enintään lukiolain 24 §:n 1 momentissa tarkoitetuksi ajaksi.

7 a §

(10.6.2005/408)

Korkeakoulututkintoa varten myönnettävän opintotuen enimmäisajan pidentäminen

Opiskelijalle, joka on saanut opintotukea yhden korkeakoulututkinnon suorittamista varten 7 §:ssä tarkoitetun enimmäisajan, voidaan myöntää opintotuki opiskelun jäljellä olevaksi ajaksi, kuitenkin enintään yhdeksäksi kuukaudeksi. Edellytyksenä on, että opiskelija osoittaa opintojen viivästymisen aiheutuneen opintojen edistymiseen merkittävästi vaikuttaneesta sairaudesta tai muusta erityisen

painavasta syystä. Pidennystä voidaan kuitenkin myöntää vain, jos tutkinnon suorittamisen arvioidaan edellyttävän päätoimista opiskelua enintään yhden lukuvuoden ajan.

Tämän pykälän mukaista tukea ei myönnetä opiskelijalle, jolle on jo myönnetty opintotukea 70 kuukaudeksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitetun pidennyksen hakemisesta ja sen myöntämisen perusteista.

7 b §

(7.5.2004/345)

Tukiajan käyttäminen

Tukikuukausi katsotaan käytetyksi, kun opintoraha on maksettu. Jos tuensaaja maksaa vapaaehtoisesti takaisin tukikuukauden opintorahan tukivuotta seuraavan kalenterivuoden maaliskuun loppuun mennessä, tukikuukausi palautuu uudelleen käytettäväksi. Takaisinperintä ei palauta tukikuukautta uudelleen käytettäväksi, ellei takaisinperintä aiheudu virheellisestä maksatuksesta tai 6 §:ssä tarkoitetun etuuden takautuvasta maksatuksesta.

7 c §

(7.5.2004/345)

Lukuvuoden tukikuukausien määrä

Korkeakoulututkintoa varten opintotuki myönnetään yleensä yhdeksäksi kuukaudeksi lukuvuodessa. Opintotuki voidaan kuitenkin myöntää pidemmäksi ajaksi, jos opiskelija osoittaa harjoittavansa opintoja lukuvuoden aikana yhdeksää kuukautta pidemmän ajan.

Opintotuki myönnetään yleensä täysien opiskelukuukausien mukaan opintojen alkamispäivästä. Opiskelukuukausi oikeuttaa opintotukeen, jos siinä on lukuvuoteen sisältyviä päiviä vähintään 18.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opintotuki myönnetään yhdeksäksi ja puoleksi kuukaudeksi opintojen alkamispäivästä, jos kymmenentenä kuukautena on lukuvuoteen kuuluvia päiviä vähintään 15. Opintotuki voidaan

myöntää kymmeneksi kuukaudeksi, jos kymmenentenä opiskelukuukautena on lukuvuoteen kuuluvia päiviä vähintään 25. Pidemmäksi ajaksi opintotuki voidaan myöntää 2 momentissa säädetyin edellytyksin.

Lukiokoulutuksessa opintotuki voidaan myöntää enintään yhdeksäksi kuukaudeksi lukuvuodessa.

8 § Toimeenpano

Opintotukitoiminnan yleinen johto, ohjaus ja kehittäminen kuuluu opetusministeriölle.

Tämän lain mukaiset tehtävät hoitaa kansaneläkelaitos yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Opintotukea koskevan ratkaisun tekee ja päätöksen antaa kansaneläkelaitos.

Oppilaitoksen tehtävänä on vastaanottaa oppilaitoksessa opiskelevan opintotukihakemus, merkitä hakemukseen asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot ja toimittaa hakemus kansaneläkelaitokselle sekä valvoa osaltaan, että opintotuen saantiin on edellytykset ja ilmoittaa kansaneläkelaitokselle, jos opintotuen keskeyttämiseen tai lakkauttamiseen on aihetta.

9 § (7.5.2004/345) Opintotukilautakunta

Korkeakoulussa on opintotukilautakunta, jonka korkeakoulu asettaa kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Lautakuntaan kuuluu puheenjohtaja sekä vähintään kolme ja enintään seitsemän muuta jäsentä, joille kullekin nimetään henkilökohtainen varajäsen. Puolet jäsenistä puheenjohtaja mukaan lukien ja heidän varajäsenensä nimetään korkeakoulun opettajista tai muista virkamiehistä sekä puolet jäsenistä ja heidän varajäsenensä korkeakoulun opiskelijoista. Korkeakoulu määrää yhden jäsenistä varapuheenjohtajaksi.

Esittelijänä lautakunnassa ja lautakunnan sihteerinä toimii korkeakoulun määräämä virkamies.

Lautakunnan toiminnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 a § (7.5.2004/345) Opintotukilautakunnan tehtävät

Opintotukilautakunnan tehtävänä on:

- 1) seurata opintojen edistymistä ja antaa omaaloitteisesti taikka Kansaneläkelaitoksen tai opiskelijan pyynnöstä lausunto opintojen edistymisestä;
- 2) määritellä kesäaikana harjoitettavien opintojen riittävä laajuus ja antaa yksittäistapauksissa lausunto Kansaneläkelaitokselle;
- 3) määritellä muiden kuin opiskelijavaihto-ohjelmien mukaisten ulkomailla harjoitettavien opintojen riittävä laajuus ja antaa yksittäistapauksissa lausunto Kansaneläkelaitokselle;
- 4) antaa Kansaneläkelaitoksen tai opiskelijan pyynnöstä lausunto siitä, onko opintolainan valtioneuvoston saanut, joka on suorittanut tutkinnon, oikeutettu opintolainavähennykseen;
- 5) antaa omaaloitteisesti taikka Kansaneläkelaitoksen tai opiskelijan pyynnöstä lausunto siitä, voidaanko enimmäisajan opintotukea saaneen opiskelijan opintotukeen oikeuttavaa aikaa pidentää 7 a §:ssä säädetyllä tavalla.

(10.6.2005/408)

Jos opinnot eivät ole edistyneet riittävästi, opintotukilautakunnan on kuultava opiskelijaa ennen lausunnon antamista.

Opintotukilautakunnan lausunto sitoo Kansaneläkelaitosta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää Kansaneläkelaitoksen ja korkeakoulun välillä tehtävästä sopimuksesta, jonka mukaan korkeakoulun opintotukilautakunta hoitaa tässä laissa Kansaneläkelaitokselle säädetyt tehtävät omien opiskelijoidensa osalta. Sopimuksessa tulee määritellä erityisesti sopijapuolten tehtävät ja tehtävien hoitamisen edellytykset sekä tietojen käyttö sopijapuolten kesken ja kustannusten korvaaminen. Kansaneläkelaitoksella on oikeus valvoa ja tarkastaa opintotukilautakuntien toimintaa.

2 LUKU OPINTOTUKIETUUKSET

10 §

Opintorahan myöntäminen

Opintoraha myönnetään opiskelijalle, jolle 1 luvun mukaan voidaan myöntää tämän lain mukaista opintotukea.

Opintorahaa ei kuitenkaan myönnetä opiskelijalle, jonka elatusta varten maksetaan lapsilisälain (796/92) mukaista lapsilisää.

11 §

(7.5.2004/345)

Opintorahan määrä

Jollei 3 tai 4 momentista taikka 17–19, 19 a tai 20–22 §:stä muuta johdu, opintorahan määrä kuukaudessa on:

- 1) vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 38,68 euroa korkeakoulussa ja 21,86 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä 105,96 euroa korkeakoulussa ja 63,91 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuotta;
- 2) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 126,14 euroa korkeakoulussa ja 84,09 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 18-vuotias;
- 3) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle korkeakoulussa 259,01 euroa ja muussa oppilaitoksessa 213,60 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta;
- 4) avioliitossa olevalle tai elatusvelvolliselle opiskelijalle korkeakoulussa 259,01 euroa ja muussa oppilaitoksessa 213,60 euroa.

Jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, joka on samassa kiinteistössä kuin vanhemman vakituinen asunto, opintoraha myönnetään samansuuruisena kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle.

Jos vanhempien tuloverolain (1535/1992) 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 13 800 euroa vuodessa, opintorahaa voidaan korottaa seuraavasti:

- 1) 38,68 euron opintorahaa enintään 58,87 eurolla;
- 2) 21,86 euron opintorahaa enintään 42,05 eurolla;
- 3) 105,96 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla;
- 4) 63,91 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla;
- 5) 126,14 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla;
- 6) 84,09 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla.

Korotus pienenee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 1 380 euroa kohden 10 prosenttia. Jos 3 momentissa tarkoitettujen tulojen yhteismäärä ylittää 26 100 euroa, korotusta ei makseta.

Oikeus 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettuun korkeampaan opintorahaan iän perusteella alkaa sen kuukauden alusta, jona tuensaaja täyttää kohdassa säädetyt iän.

12 §

(7.5.2004/345)

Opintorahan korottaminen samaksi kuin korkeakoulussa

Opintorahan määrä on seuraavissa oppilaitoksissa tai opinnoissa sama kuin korkeakoulussa:

- 1) ulkomaiset ammatilliset oppilaitokset;
- 2) kotimaassa suoritettavaan ammatilliseen koulutukseen liittyvä, vähintään kaksi kuukautta kestävä vaihto-opiskelu ulkomailla;
- 3) Ahvenanmaalla suoritettava ammatillinen koulutus, kun opintoihin ei liity opintososiaalisia etuja;
- 4) Snellman-korkeakoulu -nimisessä oppilaitoksessa suoritettavat steinerpedagogisen opettajankoulutuksen opinnot yleisopintolinjan opintoja lukuun ottamatta.

13 §

(7.5.2004/345)

13 § on kumottu L:lla 7.5.2004/345.

14 §

(21.12.2001/1427)

Asumislisä

Asumislisään on oikeutettu opiskelija, joka asuu vuokra- tai asumisoikeusasunnossa.

Asumislisään ei kuitenkaan ole oikeutettu opiskelija, joka:

- 1) asuu vanhempansa luona;
- 2) asuu samassa asunnossa oman tai puolisonsa lapsen kanssa;
- 3) asuu puolisonsa omistamassa asunnossa; taikka
- 4) olisi oikeutettu maksuttomaan asuntolapaikkaan, ellei ole erityisen painavia syitä sille, että opiskelija ei voi ottaa asuntolapaikkaa vastaan.

Sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, opiskelijalle voidaan kuitenkin myöntää asumislisä sellaisen asunnon asumismenoihin, joka on vuokrattu opiskelun vuoksi ja sijaitsee muulla paikkakunnalla kuin perheen vakituinen asunto.

Ulkomailla opiskelevalle myönnetään asumislisää samoin edellytyksin kuin Suomessa opiskelevalle. Ulkomailla opiskelevalla on kuitenkin oikeus asumislisään sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään.

14 a §

(10.6.2005/408)

Asumislisän määrä

Asumislisän määrä on 80 prosenttia kuukausivuokrasta, käyttövastikkeesta taikka niihin rinnastettavista vuokrasopimuksen tai asumisoikeussopimuksen mukaisista kiinteän suuruisista kuukausittaisista asumismenoista. Asumislisää myönnettäessä asumismenoja ei oteta huomioon 252 euron ylittävältä osalta. Opiskelijan osuus asumismenoista saadaan jakamalla koko asunnon asumismenot asukkaiden lukumäärällä, jollei erityisestä syystä hyväksytä muuta jakoperustetta.

Jos opiskelija asuu vanhemmaltaan vuokraamassaan tai vanhempansa omistamassa asunnossa, asumislisän määrä on enintään 58,87 euroa kuukaudessa. Kansanopiston tai liikunnan koulutuskeskuksen maksullisella linjalla opiskelevan, oppilaitoksen asuntolassa asuvan opiskelijan asumislisän määrä on 58,87 euroa kuukaudessa.

Ulkomailla opiskelevan asumislisän määrä on 210 euroa kuukaudessa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää asumislisän määrästä maissa, joissa vuokrataso on alhainen.

Asumislisää ei makseta, jos asumismenot ovat alle 33,63 euroa kuukaudessa.

15 §

Opintolainan valtioneuvoston päätös

Opintolainan valtioneuvoston päätös myönnetään opiskelijalle, joka saa tämän lain mukaista opintorahaa tai aikuiskoulutustuesta annetun lain mukaista aikuiskoulutustukea. Opiskelijalle, joka ei 20 §:ssä tarkoitettujen tulojen vuoksi saa opintorahaa, voidaan kuitenkin myöntää opintolainan valtioneuvoston päätös. Opintolainan valtioneuvoston päätös myönnetään enintään lukuvuodeksi kerrallaan. Päätös valtioneuvoston päätöksen myöntämisestä voi kuitenkin sisältää valtioneuvoston päätöksen lukuvuotta edeltävää kesä- ja heinäkuuta varten. Jos opiskelu kestää enintään 12 kuukautta, valtioneuvoston päätös voidaan myöntää yhdellä päätöksellä koko opiskeluaikalle. (7.5.2004/345)

Lapsilisään oikeutettu muualla kuin vanhempiensa luona asuva muussa oppilaitoksessa kuin lukiossa opiskeleva voi saada opintolainan valtioneuvoston päätöksen, jos hän omien tai vanhempiensa tulojen perusteella olisi oikeutettu opintorahaan.

Muualla kuin vanhempiensa luona asuvalle 18 mutta ei 20 vuotta täyttäneelle opiskelijalle, joka opiskelee muussa oppilaitoksessa kuin korkeakoulussa tai lukiossa, myönnetään opintolainan valtioneuvoston päätös, vaikkei hän vanhempiensa tulojen perusteella olisi oikeutettu opintorahaan. (28.6.1994/570)

Aikuiskoulutustukea saavalle valtioneuvoston päätös voidaan myöntää muihinkin kuin opintotukilain 4 §:ssä tarkoitettuihin opintoihin. (28.12.2000/1277)

Valtioneuvoston päätös ei myönnetä:

- 1) opiskelijalle, joka on suorittamassa vapausrangaistusta;
- 2) opiskelijalle, jonka opintolainan on takausvastuun perusteella

Kansaneläkelaitoksen perittävänä, ellei Kansaneläkelaitos erityisestä syystä toisin määrää; eikä

3) opiskelijalle, jolla on henkilötietolain (523/1999) 20 §:ssä tarkoitettuun luottotietorekisteriin rekisteröity maksuhäiriö, paitsi jos maksuhäiriö on yksittäinen, määrältään vähäinen ja sen rekisteröinnistä on kulunut kohtuullisen pitkä aika tai merkinnän aiheuttanut velka on suoritettu taikka valtioneuvoston päätökselle on muuten erityisiä syitä.

(21.12.2001/1427)

15 a §

(7.5.2004/345)

Opintolainan nostaminen

Opintolainaa annetaan Kansaneläkelaitoksen vahvistaman kaavan mukaista velkakirjaa vastaan. Opintoja varten voidaan myöntää yksi opintolainaa, jonka määrää lisätään myönnettyllä uudella opintolainalla.

Opintolainaa on nostettava sen lukuvuoden aikana, jota varten valtioneuvoston päätös on myönnetty. Opintolainaa ei kuitenkaan saa nostaa opintojen päättymisen tai keskeytymisen jälkeen, ellei 4 kuukauden kuluessa siitä muuta johdu.

Opintolainaa nostetaan seuraavasti:

- 1) ulkomaisessa oppilaitoksessa suoritettavaan tutkintoon, tieteellisiin jatko-opintoihin, aikuiskoulutustuen saajalle tai enintään 12 kuukautta kestäviin opintoihin myönnetty opintolainaa voidaan nostaa yhtenä eränä;
- 2) korkeakouluopintoihin myönnetystä lainasta syyslukukaudelle tarkoitettu osuus voidaan nostaa aikaisintaan 1 päivänä elokuuta ja kevätlukukaudelle tarkoitettu osuus aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta;
- 3) muussa oppilaitoksessa harjoitettaviin opintoihin tarkoitettu opintolainaa on nostettavissa seuraavasti:
 - a) elo–lokakuulle tarkoitetut lainaerät aikaisintaan 1 päivänä elokuuta;
 - b) marras- ja joulukuulle tarkoitetut lainaerät aikaisintaan 1 päivänä marraskuuta;
 - c) tammi- ja helmikuulle tarkoitetut lainaerät aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta;
 - d) maaliskuu–heinäkuulle tarkoitetut lainaerät aikaisintaan 1 päivänä maaliskuuta.

Jos opintolainan valtioneuvoston päätös sisältää valtioneuvoston päätöksen lukuvuotta edeltävää kesä- tai heinäkuuta varten, lainan ensimmäisen erän saa nostaa jo mainittujen kuukausien aikana. Jos valtioneuvoston päätös on myönnetty yhdellä päätöksellä enintään 12 kuukauden opintoihin, laina on nostettavissa näiden kuukausien aikana. Jos päätöksen antamisesta opintojen tai lukuvuoden päättymiseen on aikaa vähemmän kuin kaksi kuukautta taikka päätös annetaan lukuvuoden tai opintojen päätyttyä, laina on nostettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta.

Ennen kuin opiskelija nostaa uuden opintolainaa, luottolaitoksen tulee varmistaa Kansaneläkelaitokselta, että valtioneuvoston päätös on voimassa.

16 §

(7.5.2004/345)

Valtioneuvoston päätöksen suuruus

Opintolainan valtioneuvoston päätöksen määrä tukikuukautta kohden on:

- 1) korkeakouluopiskelijalla ja aikuiskoulutustukea saavalla 300 euroa;
- 2) muulla kuin korkeakouluopiskelijalla 220 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta, ja 160 euroa, kun opiskelija on alle 18-vuotias; oikeus korkeampaan valtioneuvoston päätöksen alusta, jona opiskelija täyttää 18 vuotta;
- 3) ulkomailla opiskelevalla korkeakouluopiskelijalla 440 euroa ja muulla ulkomailla opiskelevalla opiskelijalla 360 euroa.

(10.6.2005/408)

Valtioneuvoston päätöksen määrää korotetaan niinä lukuvuosina, jolloin opiskelija saa opintotukea, sillä opintolainan lisäyksellä, jonka luottolaitos antaa opiskelijalle lukuvuoden aikana erääntyvän opintolainan koron maksamiseksi.

16 a §

(21.12.2001/1427)

Korkoavustus

Tämän lain ja kumotun opintotukilain nojalla myönnettyjen opintolainojen erääntyneet korot voidaan maksaa korkoavustuksena valtion varoista, jos tämän lain mukaisen opintolainan

korvoja ei lisätä lainapääomaan 34 §:n nojalla tai kumotun opintotukilain mukaisen lainan saajalle ei ole maksettu opintotukea koron säännönmukaista erääntymiskuukautta edeltävän viiden kuukauden aikana.

Korkoavustuksen myöntäminen edellyttää, että lainansaaja on saanut veronalaista tuloa keskimäärin enintään 775 euroa kuukaudessa koron säännönmukaista erääntymiskuukautta edeltävän neljän kuukauden aikana. Asevelvollisen palvelusaikana erääntyvät opintolainan korot maksetaan kuitenkin korkoavustuksen sijasta sotilasavustuslain (781/1993) mukaisena sotilasavustuksena.

Jos lainansaajalla on huollettavanaan omia alaikäisiä lapsia taikka lainansaajan luona asuvia hänen puolisonsa alaikäisiä lapsia, korkoavustuksen enimmäistuloraja on kuitenkin:

- 1) 895 euroa, jos lapsia on yksi;
- 2) 930 euroa, jos lapsia on kaksi; ja
- 3) 985 euroa, jos lapsia on kolme tai useampia.

Tämän lain mukaisen opintolainan koron säännönmukaisella erääntymiskuukaudella tarkoitetaan kesäkuuta ja joulukuuta. Kumotun opintotukilain mukaisen opintolainan koron säännönmukaisella erääntymiskuukaudella tarkoitetaan maaliskuuta ja syyskuuta.

16 b §

(21.12.2001/1427)

Korkoavustuksen hakeminen ja maksaminen

Korkoavustusta koskeva hakemus on toimitettava Kansaneläkelaitokselle viimeistään koron säännönmukaista erääntymiskuukautta lähinnä seuraavan kahden kalenterikuukauden aikana. Kansaneläkelaitos voi antaa hakumenettelystä tarkempia ohjeita.

Hakemukseen on liitettävä selvitys pankin velkomasta korosta tai alkuperäinen tosite jo maksetusta korosta sekä muut mahdolliset Kansaneläkelaitoksen vaatimat selvitykset.

Korkoavustuksena maksetaan opintolainan erääntynyt korko ilmoituskuuluineen. Korkoavustuksena ei makseta koronmaksun viivästymisestä aiheutuvaa viivästyskorkoa. Korkoavustuksena maksetaan korkeintaan

viiden vuosipuoliskon aikana erääntyvät korkoerät.

16 c §

(10.6.2005/408)

Opintolainavähennys

Oikeus tuloverolain 127 d §:ssä tarkoitettuun opintolainavähennykseen on opintolainansaajalla, joka on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon. Alemman korkeakoulututkinnon suorittanut opintolainansaaja on oikeutettu opintolainavähennykseen vain, jos hänet on valittu suorittamaan pelkästään alempaa korkeakoulututkintoa. Opintolainansaajalle voidaan myöntää oikeus opintolainavähennykseen vain lainansaajan ensimmäiseksi suorittaman vähennykseen oikeuttavan tutkinnon perusteella.

16 d §

(10.6.2005/408)

Opintolainavähennykseen oikeutetut

Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneella on oikeus opintolainavähennykseen, kun tutkinnon suorittamiseen käytetty aika ylittää yliopistolain nojalla säädetyn kyseisen tutkinnon laajuuden mukaisen ajan enintään kahdella lukuvuodella. Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneella on oikeus opintolainavähennykseen, kun tutkinnon suorittamiseen käytetty aika ylittää ammattikorkeakoululain nojalla säädetyn kyseisen tutkinnon laajuuden mukaisen ajan enintään yhdellä lukuvuodella. Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneella, joka on valittu suorittamaan pelkästään alempaa korkeakoulututkintoa, on oikeus opintolainavähennykseen, kun tutkinnon suorittamiseen käytetty aika ylittää yliopistolain nojalla säädetyn tutkinnon laajuuden mukaisen ajan enintään yhdellä lukuvuodella.

Ulkomaisessa korkeakoulussa tutkinnon suorittaneella on oikeus opintolainavähennykseen vastaavin perustein.

Tutkinnon suorittamiseen käytetty aika lasketaan sen lukukauden alusta, jona opiskelija on ensimmäisen kerran ottanut vastaan

opiskelupaikan korkeakoulussa, 16 c §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittamislukukauden loppuun.

16 e §

(10.6.2005/408)

Opintolainavähennys opintojen viivästyessä

Opintolainansaaja on oikeutettu opintolainavähennykseen, vaikka tutkinnon suorittamiseen käytetty aika on enintään kaksi lukuvuotta 16 d §:ssä säädettyä pitempi, jos lainansaajan opinnot ovat mainitussa pykälässä tarkoitettuna aikana viivästyneet asevelvollisuuslain (452/1950), siviilipalveluslain (1723/1991) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaisen palveluksen tai oman sairauden vuoksi. Tutkinnon suorittamisaika voi olla edellä 16 d §:ssä tarkoitettua pitempi myös silloin, kun lainansaaja on mainitussa pykälässä tarkoitettuna aikana saanut lapsen hoitamisen perusteella sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa. Huomioon voidaan ottaa vain ne lukukaudet, joiden aikana lainansaaja on ollut varusmiespalveluksessa, naisten vapaaehtoisessa asepalveluksessa tai siviilipalveluksessa, on saanut lapsen hoitamisen perusteella sairausvakuutuslain mukaista äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka saanut sairauden perusteella sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa, täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa eläkettä tai korvausta taikka kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä.

Tutkinnon suorittamisaikaa pidentäneet seikat voidaan ottaa huomioon vain, jos ne ovat yhtäjaksoisesti kestäneet vähintään kuukauden. Yhden lukukauden aikana huomioon voidaan ottaa vain yksi pidentämiseen oikeuttava jakso.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin siitä, miten 1 ja 2 momentissa tarkoitetut opintolainavähennykseen oikeuttavaa aikaa pidentävät seikat otetaan huomioon.

16 f §

(10.6.2005/408)

Opintolainavähennyksestä päättäminen

Kansaneläkelaitos tutkii ilman hakemusta korkeakoulun ilmoittaman opintojen aloituspäivän ja tutkinnon suorittamispäivän perusteella, onko vähennykseen oikeuttavan korkeakoulututkinnon suorittanut opintolainansaaja oikeutettu opintolainavähennykseen. Ulkomaisessa korkeakoulussa opiskelevan oikeuden opintolainavähennykseen Kansaneläkelaitos tutkii kuitenkin opiskelijan opintojen aloittamisesta ja tutkinnon suorittamisesta toimittaman selvityksen perusteella.

Jos lainansaaja on oikeutettu opintolainavähennykseen, Kansaneläkelaitos laskee rahalaitosten ilmoittamien opintolainojen koskevien tietojen perusteella myös tuloverolain 127 d §:ssä tarkoitetun opintolainavähennyksen enimmäismäärän sekä antaa lainansaajalle päätöksen oikeudesta opintolainavähennykseen ja opintolainavähennyksen enimmäismäärästä. Päätös voidaan antaa asianomaista kuulematta.

Jos lainansaaja ei korkeakoulun ja rahalaitosten ilmoittamien tietojen perusteella ole oikeutettu opintolainavähennykseen, Kansaneläkelaitos lähettää lainansaajalle päätösehdotuksen. Ehdotuksen mukainen päätös tulee voimaan, jos lainansaaja ei valituksen tekemiseen varatussa määräajassa pyydä kirjallisesti asian käsittelemistä uudelleen.

Edellä säädetystä poiketen tuloverolain 127 d §:n 6 momentissa tarkoitetun opintolainansaajan tulee hakea Kansaneläkelaitokselta oikeutta opintolainavähennykseen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin päätöksenantomenettelystä ja 4 momentissa tarkoitetusta hakumenettelystä.

3 LUKU

TALOUDELLINEN TARVEHARKINTA

17 §

(9.10.1997/920)

Opiskelijan omien tulojen vaikutus opintorahaan ja asumislisään

Opiskelijalla voi olla opintorahan lisäksi muita veronalaisia tuloja ja toimeentulon turvaamiseen tarkoitettuja apurahoja kalenterivuodessa

määrä, jota kutsutaan vapaaksi tuloksi. Ulkomaiseen opiskelijavaihtoon tarkoitettuja opintotukea täydentäviä apurahoja ei oteta huomioon. Vapaa tulo lasketaan siten, että opiskelijalla voi olla tuloa:

- 1) 505 euroa jokaista kuukautta kohden, jolta hän on saanut opintorahaa tai asumislisää; sekä
- 2) 1 515 euroa jokaista kuukautta kohden, jolta hän ei ole saanut opintorahaa tai asumislisää.

(7.5.2004/345)

Opintojen aloittamisvuonna ennen opintojen aloittamiskuukautta tai opintojen päättymisvuonna tutkinnon suorittamiskuukauden tai opintotukeen oikeuttavien opintojen päättymisen jälkeen saatuja tuloja ei oteta huomioon siltä osin kuin vapaa tulo ylittyisi niiden perusteella. Opintotukeen oikeuttavat opinnot katsotaan päättyneiksi, kun korkeakouluopiskelija on saanut opintotukea 7 §:ssä säädetyn enimmäisajan tai muu kuin korkeakouluopiskelija on suorittanut tutkinnostaan niin suuren osan, etteivät jäljellä olevat opinnot enää oikeuta opintotukeen. Opiskelijan on esitettävä tulojen saantiajankohdasta selvitys. (15.12.2000/1099)

Opiskelijan tulee huolehtia siitä, että vuositulo ei ylitä vapaata tuloa. Opiskelija voi säädellä vapaata tuloaan hakemalla opintotukea vain osalle opiskelukuukausista, peruuttamalla jo myönnetyn opintotuen halutuilta kuukausilta tai palauttamalla jo maksettujen tukikuukausien opintorahan ja asumislisän. Opintoraha ja asumislisä on palautettava vapaan tulon korottamiseksi tukivuotta seuraavan kalenterivuoden maaliskuun loppuun mennessä. (15.12.2000/1099)

18 §

(7.5.2004/345)

18 § on kumottu L:lla 7.5.2004/345.

19 §

Vanhempien tulojen huomioon ottaminen

Vanhempien tuloja ei oteta huomioon korkeakouluopiskelijoiden opintotukea myönnettäessä. (7.5.2004/345)

Muiden kuin korkeakouluopiskelijoiden vanhempien tulot otetaan huomioon opintorahaa myönnettäessä, jos opiskelija on alle 20-vuotias, sekä asumislisää myönnettäessä, jos opiskelija on alle 18-vuotias. Tulot otetaan huomioon mainitun ikärajan täyttämistä edeltävän kalenterikuukauden loppuun. Vanhempien tuloja ei kuitenkaan oteta huomioon, jos opiskelija on avioliitossa tai elatusvelvollinen. Jos opiskelijan vanhemmat ovat eronneet tai asuvat pysyvästi väliin rikkoutumisen vuoksi erillään, vain sen vanhemman tulot otetaan huomioon, jonka luona opiskelija asuu tai on viimeksi asunut. Jos opiskelija on alle 18-vuotias ja hän on vanhempansa ja tämän uuden aviopuolison yhteisessä kodissa huollettavana, myös uuden aviopuolison tulot otetaan huomioon. (21.12.2001/1427)

Opiskelijalla on oikeus täysimääräiseen opintorahaan ja asumislisään, jos vanhempien tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on enintään 27 300 euroa vuodessa. Opintorahaa ja asumislisää vähennetään jokaista tuloajan ylittävää täyttä 680 euroa kohden viisi prosenttia. (17.8.2001/734)

19 a §

(21.12.2001/1427)

Puolison tulojen huomioon ottaminen asumislisää myönnettäessä

Opiskelijalla on oikeus täysimääräiseen asumislisään, jos hänen puolisonsa tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on enintään 15 200 euroa vuodessa. Asumislisää vähennetään jokaista tuloajan ylittävää täyttä 680 euroa kohden 10 prosenttia.

Jos puoliset eivät asu samassa asunnossa, opiskelijan puolison tuloja ei kuitenkaan oteta huomioon.

20 §

(7.5.2004/345)

Eräiden tulojen ja etuuksien huomioonottaminen

Opintorahaa ei myönnetä opiskelijalle, joka saa: 1) opiskeluun tai tutkintoon pakollisena kuuluvasta, päätoimiseksi katsottavasta sekä

opintojen edistymisen yleiset edellytykset täyttävästä työharjoittelusta taikka työssäoppimisen perusteella palkkaa keskimäärin vähintään 505 euroa kuukaudessa; taikka

2) oppilaitokselta toimeentulon turvaamiseen tarkoitettua apurahaa, opinnoista maksettavaa päivärahaa tai muuta vastaavaa taloudellista etuutta määrän, joka ylittää kyseiseen koulutukseen myönnettävän korkeimman opintorahan määrän.

Ulkomaiseen opiskelijavaihtoon tarkoitettuja opintotukea täydentäviä apurahoja ei oteta huomioon arvioitaessa opintorahan myöntämistä.

21 §

(17.8.2001/734)

Pienin myönnettävä etuus

Opintorahaa ja asumislisää ei myönnetä, jos kuukausierän määrä yhteensä jäisi 8,40 euroa pienemmäksi.

22 §

(21.12.2001/1427)

Veronalaiset tulot

Opiskelijan veronalaisella tulolla tarkoitetaan tätä lakia sovellettaessa, mitä tuloverolaissa (1535/1992) säädetään veronalaisesta pääomatulosta ja ansiotulosta. Opiskelijan ulkomailla saamat tulot rinnastetaan tuloverolaissa tarkoitettuihin veronalaisiin tuloihin, jos vastaavanlainen tulo Suomessa saatuna olisi veronalainen.

Opiskelijan vanhempien 11 ja 19 §:ssä sekä hänen puolisonsa 19 a §:ssä tarkoitetut tulot otetaan huomioon viimeksi toimitetun valtionverotuksen tietojen perusteella verotuksen päättymisen jälkeen seuraavan vuoden alusta. Vanhempien ja puolison ulkomailla saamat tulot rinnastetaan tuloverolaissa tarkoitettuihin veronalaisiin tuloihin, jos vastaavat tulot Suomessa saatuina olisivat veronalaisia. Ulkomailla saatu tulo otetaan huomioon bruttomääräisenä opintotuen hakemista edeltäneeltä ajalta. Hakijan tulee esittää selvitys vanhempiensa ja asumislisän hakijan puolisonsa ulkomailla saamista tuloista siltä vuodelta, jonka verotustietojen pohjalta tulot

muutoin otetaan huomioon opintotukea myönnettäessä tai tarkistettaessa. Jos vanhempien tai puolison taloudellinen tilanne on verovuoden jälkeen olennaisesti muuttunut, muutokset voidaan ottaa 25 b §:n mukaisesti huomioon tukea myönnettäessä. (7.5.2004/345)

4 LUKU

HAKEMINEN, MAKSAMINEN JA TAKAISINPERINTÄ

23 §

Opintotuen hakeminen ja myöntäminen

Opintotukea haetaan kansaneläkelaitokselta, ellei kansaneläkelaitoksen ja oppilaitoksen välillä ole tehty 9 §:ssä tarkoitettua sopimusta. Hakemuksen voi jättää kansaneläkelaitoksen paikallistoimistoon tai asianomaiseen oppilaitokseen kansaneläkelaitokselle toimitettavaksi. Ulkomailla opiskelevan tulee kuitenkin toimittaa hakemus kansaneläkelaitokselle. Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakumenettelystä.

Opintotuki myönnetään aikaisintaan sen kuukauden alusta, jona hakemus on jätetty. Aikuiskoulutustukea saavalle opintolainan valtioneuvoston päätöksellä voidaan kuitenkin myöntää hakemuskuukautta edeltävän kuukauden alusta lukien. (28.12.2000/1277)

24 §

(7.5.2004/345)

Maksaminen

Opintoraha ja asumislisä maksetaan kuukausittain opiskelijan ilmoittamalle tilille Suomessa sijaitsevaan rahalaitokseen. Maksupäivästä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Yksittäinen tukierä voidaan kuitenkin maksaa muullakin tavalla, jos tilille maksaminen ei ole mahdollista tai jos tuen hakija tai saaja esittää Kansaneläkelaitoksen hyväksymän erityisen syyn.

25 §

Opintotuen tarkistaminen ja keskeyttäminen

Opintotukea tarkistetaan tai se lakkautetaan, jos opiskelijan olosuhteissa on tapahtunut muutos,

joka vaikuttaa oikeuteen saada opintotukea tai tuen määrään. (7.5.2004/345)

Jos on perusteltua syytä olettaa, että opintotuki olisi lakkautettava tai sen määrää vähennettävä, opintotuen maksaminen voidaan väliaikaisesti keskeyttää tai maksettavaa määrää vähentää, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu. Jos tuensaaja ei toimita pyydettyä selvitystä, asia voidaan ratkaista lopullisella päätöksellä niiden selvitysten perusteella, jotka ovat Kansaneläkelaitoksen käytettävissä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta. (15.12.2000/1099)

Opintotuen maksaminen voidaan lakkauttaa myös opiskelijan pyynnöstä. (15.12.2000/1099)

25 a §

(23.5.1997/457)

Opintotuen tarkistaminen ilman hakemusta

Opintotuki tarkistetaan tai lakkautetaan ilman hakemusta kalenterivuositain vuoden alussa verotuksen valmistumisen jälkeen vanhempien verotustietojen perusteella ja asumislisä puolison verotustietojen perusteella. Tarkistusta ei kuitenkaan tehdä, jos opintotuki on edeltävän syyslukukauden aikana tarkistettu vanhempien tai asumislisä puolison taloudellisessa tilanteessa tapahtuneen olennaisen muutoksen johdosta. (13.3.2003/204)

Asumislisää voidaan tarkistaa vuokran muutoksen perusteella ilman hakemusta 41 b §:n 3 kohdassa mainittujen tietojen perusteella kyseessä olevassa lainkohdassa tarkoitetuissa opiskelija-asuntoloissa asuvien asumislisän saajien osalta. (9.8.2002/691)

Muiden kuin 2 momentissa mainittujen asumislisän saajien asumislisä tarkistetaan, kun asumislisän alkamisesta tai edellisestä tarkistamisesta on kulunut vähintään kaksi vuotta. Jos asumislisän saaja ei kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan kehotuksesta toimita asumislisän tarkistamiseksi tarvittavia tietoja, asumislisä lakkautetaan edellä mainittua kahden vuoden määräaikaa lähinnä seuraavan maaliskuun tai marraskuun alusta lukien. Kansaneläkelaitos antaa tarkemmat ohjeet tarkistusmenettelystä. (21.1.2000/41)

Opintotuki voidaan tarkistaa oppilaitoksen ilmoittaman lukuvuoden keston muutoksen perusteella ilman hakemusta. (21.12.2001/1427)

Opintotuki voidaan lakkauttaa opiskelijaa kuulematta, kun oppilaitos ilmoittaa opiskelijan valmistumisesta tai opiskelun keskeyttämisestä. Opiskelun keskeyttämisen perusteella opintotuki voidaan lakkauttaa opiskelijaa kuulematta vain, jos oppilaitoksen antama tieto perustuu opiskelijan omaan ilmoitukseen.

25 b §

(7.5.2004/345)

Opintotuen tarkistaminen vanhempien ja puolison tulojen muuttuessa

Opiskelijan vanhempien ja hänen puolisonsa taloudellisen tilanteen katsotaan olennaisesti muuttuneen, jos vanhempien tai puolison tulot ovat viimeksi toimitetun verotuksen jälkeen muuttuneet vähintään 20 prosenttia. Kun opintotuki on myönnetty tai tarkistettu edellä tarkoitettujen muuttuneiden tulojen perusteella kevätlukukauden aikana, tukea voidaan maksaa niiden perusteella saman vuoden loppuun. Kun opintotuki on myönnetty tai tarkistettu edellä tarkoitettujen tulojen perusteella syyslukukauden aikana, tukea voidaan maksaa niiden perusteella seuraavan kalenterivuoden loppuun.

26 §

Opintotuen epääminen

Opintotuki voidaan evätä kokonaan tai osittain, jos joku on tahallaan antanut väärän tai harhaanjohtavan tiedon tai vääriä tietoja antamalla tai salaamalla todellisen asianlaidan on saanut aikaan sen, että opintotukea on maksettu perusteettomasti.

27 §

Takaisinperintä

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin. (18.4.1997/341)

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole

johtunut etuuden saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen. Lisäksi takaisinperinnästä voidaan luopua kokonaan takaisinperintää koskevan päätöksen antamisen jälkeen myös silloin, kun takaisinperintää ei etuuden saajan taloudellinen tilanne huomioon ottaen ole enää tarkoituksenmukaista jatkaa tai kun perinnän jatkamisesta aiheutuisi perimättä olevaan etuuden määrään nähden kohtuuttomat kustannukset. (7.5.2004/352)

Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Ilman suostumusta kuittaaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain tämän lain mukaiseen tai siihen rinnastettavaan muuhun etuuteen. (18.4.1997/341)

Jos opiskelijan 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu vuositulo ylittää vapaan tulon, ylityksen jokaista alkavaa 1 010 euroa kohden peritään takaisin yhden tukikuukauden opintoraha ja asumislisä aikajärjestyksessä alkaen kalenterivuoden viimeisestä tukikuukaudesta. Jos vapaan tulon ylitys on ollut enintään 170 euroa, liikaa maksettua tukea ei kuitenkaan peritä takaisin. Tuensaajalle annetaan päätösehdotus liikaa maksetun tuen takaisinperimisestä. Ehdotuksen mukainen päätös tulee voimaan, jos tuensaaja ei valituksen tekemiseen varatussa määräajassa pyydä kirjallisesti asian käsittelemistä uudelleen. (17.8.2001/734)

Opiskelijan omien tulojen perusteella takaisinperittäväksi määrätyn opintorahan ja asumislisän määrää korotetaan 15 prosentilla, jollei valtioneuvoston asetuksella säädetä alemmasta korotuksesta. (15.12.2000/1099)

Takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

27 a § (7.5.2004/352)

Takaisinperintäsaatavan vanhentuminen

Päätös aiheettomasti maksetun etuuden takaisinperinnästä on tehtävä viiden vuoden kuluessa etuuden maksupäivästä lukien. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettu saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen

antamisesta, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistetun saatavan vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 10 tai 11 §:ssä säädetään. Tämän vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

28 § **Opintotuen periminen eräissä tapauksissa**

Jos opiskelija on saanut opintorahaa tai asumislisää samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti 6 §:ssä tarkoitettua etuutta, Kansaneläkelaitos saa periä tältä ajalta perusteettomasti maksetun opintotuen takautuvasti suoritettavasta etuudesta. (7.5.2004/345)

Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettua etuuden maksajalle vähintään kaksi viikkoa ennen maksamista, että etuus tulee 1 momentin mukaisesti maksaa kansaneläkelaitokselle.

5 LUKU **MUUTOKSENHAKU**

29 § **Muutoksenhaku**

Opintotukietuutta koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta opintotuen muutoksenhakulautakunnalta ja muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. (18.4.1997/341)

Valituskirjelmä on toimitettava kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon. Valituskirjelmä opintotukilautakunnan päätökseen voidaan toimittaa myös asianomaiselle opintotukilautakunnalle. (18.4.1997/341)

3 momentti on kumottu L:lla 30.12.2003/1322.

Kansaneläkelaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava,

kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

Päätökseen, jossa opintolainan valtiontakaus on evätty sen vuoksi, että hakijalle ei ole myönnetty aikuiskoulutustukea, ei saa hakea muutosta valittamalla. (28.12.2000/1277)

30 §

(18.4.1997/341)

Itseoikaisu

Jos kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 29 §:ssä säädetään.

Jos kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

30 a §

(18.4.1997/341)

Valituksen myöhästyminen

Jos opintotuen muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusoskeudelle annettava valitus on saapunut 29 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä

huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

31 §

(18.4.1997/341)

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu vääriin tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lainvastainen, vakuutusosikeus voi kansaneläkelaitoksen tai asianomaisen opintotukilautakunnan esityksestä tai asianomaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen muilta kuin myönnettyä opintolainan valtiontakauksesta koskevilta osin ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä tarkoitettua esityksen kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena. (11.12.1997/1117)

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös opintotuen muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 29 §:ssä säädetään.

31 a §

(30.12.2003/1322)

Asiavirheen korjaaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen tai opintotukilautakunnan päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen vääriin lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, Kansaneläkelaitos tai opintotukilautakunta voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen.

32 § Opintotuen muutoksenhakulautakunta

Opintotuen muutoksenhakulautakunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä neljä muuta jäsentä. Kullakin heistä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan jäsenet toimivat tuomarin vastuulla.

Valtioneuvosto määrää opintotuen muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut jäsenet sekä heidän varajäsenensä kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Heidän oikeudestaan pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijoista säädetään. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittaneita. Muista jäsenistä kahdella tulee olla korkeakouluopintojen ja kahdella peruskoulun jälkeisten yleissivistävien tai ammatillisten opintojen hyvä tuntemus.

Muutoksenhakulautakunta voi toimia jaostoihin jakautuneena. Tarkemmat säännökset lautakunnasta annetaan asetuksella.

Asian käsittelyssä opintotuen muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Opintotuen muutoksenhakulautakunnassa toimitetaan tarvittaessa asian selvittämiseksi suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 §:ssä säädetään. (5.3.1999/305)

Suulliseen käsittelyyn sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka opintotuen muutoksenhakulautakunta määrää käsiteltäväksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa. (9.8.2002/691)

Opintotuen muutoksenhakulautakunnan päätös voidaan antaa tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen opintotuen muutoksenhakulautakunnalle ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Valittajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu hänen ilmoittamallaan osoitteella, jollei muuta näytetä. (30.12.2003/1322)

33 § (5.3.1999/305)

33 § on kumottu L:lla 5.3.1999/305.

6 LUKU VALTIONTAKAUS

34 § (21.12.2001/1427) Valtiontakauksen voimassaolo ja koron pääomitus

Valtiontakaus on voimassa enintään 30 vuotta ensimmäisen lainaerän nostamisesta. Valtiontakauksen voimassaolon edellytyksenä on, että luottolaitos lisää puolivuositain opintolainan pääomaan vuosipuoliskon aikana erääntyvät korot siltä osin kuin korko ylittää yhden prosentin lainapääomasta niinä lukukausina, joilta lainansaaja saa opintotukea, sekä välittömästi tällaista lukukautta seuraavana lukukautena.

Lainansaaja maksaa sen osan korosta, jota ei 1 momentin mukaisesti lisätä opintolainan pääomaan. Jos lainansaajan maksettavaksi tulevan koron määrä on vähemmän kuin 15 euroa, erääntyvä korko lisätään kuitenkin opintolainan pääomaan kokonaisuudessaan.

35 § Valtiontakauksen sisältö

Valtiontakaus annetaan omavelkaisena julkisen valvonnan alaisen luottolaitoksen myöntämän opintolainan koko nimelliselle määrälle, opintolainan korolle, viivästyskorolle sekä lainan irtisanomisesta aiheutuviin hyväksyttäviin kuluihin.

36 §

(15.8.2003/744)

Takauksen vanhentuminen

Opintolainan valtioneuvoston takauksiin ei sovelleta, mitä takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetun lain (361/1999) 19 §:n 3 momentissa säädetään takaussitoumuksen vanhentumisesta eikä mainitun lain 19 §:n 1 momenttia sovelleta tässä laissa tarkoitettuihin lainoihin niiden lyhennysmaksujen osalta.

37 §**Lainan takaisinmaksun vaatiminen**

Jos lainansaaja on laiminlyönyt koron tai lyhennysmaksun suorittamisen ja jos eräpäivästä on kulunut vähintään kolme kuukautta, luottolaitoksella on oikeus vaatia laina heti kokonaisuudessaan takaisin maksettavaksi. Laiminlyönnistä on kuitenkin ilmoitettava vähintään kuukautta aikaisemmin kansaneläkelaitokselle.

Jos lainansaaja on kuollut, luottolaitos voi esittää maksuvaatimuksen kansaneläkelaitokselle. Opintolainaa katsotaan kokonaan erääntyneeksi, kun maksuvaatimus on esitetty.

Luottolaitos voi esittää maksuvaatimuksensa myös silloin, kun tuomioistuin on vahvistanut yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/93) tarkoitetun maksuohjelman tai kansaneläkelaitos antanut suostumuksensa vapaaehtoiseen sopimukseen velkajärjestelystä.

38 §**Takaussaatavan takaisin periminen**

Opintolainan valtioneuvoston takaukseen perustuva takaussaatava sekä sille tämän lain nojalla perittävä korko saadaan ilman tuomiota tai päätöstä ulosottaa lainan saajalta siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään. Mitä sanotussa laissa säädetään saamisen vanhentumisesta, ei kuitenkaan koske edellä tässä momentissa tarkoitettua valtion takautumisoikeutta. (21.12.2004/1237)

Kansaneläkelaitos voi myöntää takaisinperinnässä maksuaikaa taikka käyttää muita maksujärjestelyjä, jos siihen on lainansaajan maksukykyyn liittyvä perusteltu syy taikka maksamatta jääneiden määrien kertyminen voidaan siten turvata.

38 a §

(7.5.2004/352)

Takaussaatavan vanhentuminen

Takaussaatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua siitä, kun Kansaneläkelaitos on maksanut opintolainan luottolaitokselle, jollei vanhentumisesta ole sitä ennen katkaistu. Takaussaatavan vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 10 tai 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

39 §**Maksuvapautuksen myöntäminen**

Kansaneläkelaitos voi myöntää vapautuksen opintolainan valtioneuvoston takaukseen perustuvan takaussaatavan sekä sille kertyneiden korkojen maksamisesta valtiolle, kun lainansaaja on kuollut.

Maksuvapautus voidaan myöntää myös, jos lainansaaja on pysyvästi työkyvytön tai hänen määräaikainen työkyvyttömyytensä on kestänyt yhteensä vähintään viisi vuotta ja takaisinperintää olisi lainansaajan taloudellinen tilanne ja muut olosuhteet huomioon ottaen pidettävä kohtuuttomana.

Erityisestä syystä maksuvapautus voidaan myöntää osittaisena silloin, kun lainansaajan taloudellinen tilanne on heikentynyt esimerkiksi pitkään kestäneen työttömyyden, sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi siten, että lainan takaisinperimistä kokonaan olisi pidettävä kohtuuttomana.

40 §

(3.5.2002/344)

Takaussaatavasta perittävä korko

Lainansaajan on maksettava valtion koko takaussaatavalle enintään korkolain (633/1982)

4 §:n 1 momentin mukaista korkoa, jolle valtioneuvoston asetuksella säädetä alemmasta korosta.

7 LUKU ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

41 § (9.8.2002/691)

Opiskelijan ilmoitusvelvollisuus

Opintotukea hakiessaan opiskelijan tulee ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle ja tämän lain 9 §:ssä tarkoitetulle opintotukilautakunnalle opintotuen myöntämiseksi tarvittavat tiedot. Opintotukea saavan opiskelijan tulee ilmoittaa opintojen päättymisestä tai keskeytymisestä, oppilaitoksen vaihtumisesta, asumisolosuhteiden muutoksista sekä lisäksi muista opintotukietuuteen vaikuttavista muutoksista.

41 a § (9.8.2002/691)

Tietojen saaminen pyynnöstä

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi tai muun tämän lain mukaisen yksittäisen tehtävän täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselta ja muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
- 2) eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta;
- 3) potilasvakuutus- ja liikennevakuutuskeskukselta;
- 4) työttömyyskassalta ja työnantajalta;
- 5) oppilaitokselta;
- 6) vuokranantajalta.

41 b § (9.8.2002/691)

Tietojensaantioikeus

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta opintotuen täytäntöönpanoa varten:

- 1) opetushallitukselta ja korkeakouluilta opiskelijavalinnoissa hyväksytyksi tulleiden sekä opetushallitukselta opiskelupaikan vastaanottaneiden henkilöiden tunnistamista ja yksilöintiä koskevat tiedot sekä oppilaitosta ja opintolinjaa tai koulutusohjelmaa koskevat tiedot;
- 2) työvoimaviranomaisilta työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen hyväksytyjen henkilöiden tunnistamista ja yksilöintiä koskevat tiedot;
- 3) kunnan, säätiön tai yleishyödyllisen yhteisön ylläpitämiltä opiskelija-asuntoloilta asuntoloiden ylläpitäjien kanssa erillisessä sopimuksessa sovittavalla tavalla opiskelija-asunnoissa asuvien tunnistamista ja yksilöintiä koskevat tiedot sekä vuokra- ja asumisaikatiedot;
- 4) oppilaitokselta lukukauden aikana läsnäoleviksi ilmoittautuneiden opiskelijoiden tunnistamista ja yksilöintiä koskevat tiedot sekä tiedot opintojen päätoimisuudesta ja edistymisestä;
- 5) rahalaitoksilta lainansaajittain yksilöidyt tiedot nostettujen, valtion takaamien opintolainojen määrästä, opintolainojen lyhennyksistä ja koroista siten kuin Kansaneläkelaitos määrää; (10.6.2005/408)
- 6) apurahan myöntäjältä tai maksajalta tiedot myönnetyistä apurahoista;
- 7) rangaistuslaitoksilta ja vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä annetun lain (317/1953) 1 §:ssä tarkoitetuilta pakkolaitoksilta tiedot rangaistuksen alkamisesta ja päättymisestä; (10.6.2005/408)
- 8) verohallinnolta opintolainavähennyistä koskevien tehtävien hoitamista varten tarpeelliset tunnistamistiedot ja opintolainavähennyksen käyttämistä koskevat tiedot niistä verovelvollisista, jotka ovat verotuksessa vähentäneet tuloverolain 127 d §:ssä tarkoitetun opintolainavähennyksen enimmäismäärän. (10.6.2005/408)

41 c § (10.6.2005/408)

Opintotukilautakuntien tiedonsaantioikeus

Opintotukilautakunnilla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä saada Kansaneläkelaitokselta 9 a §:ssä mainittujen tehtävien hoitamisen kannalta välttämättömät tiedot sekä Kansaneläkelaitoksen hallussa olevat tiedot 16 e §:ssä tarkoitetuista

opintolainavähennykseen oikeuttavan ajan pidentämisperusteista. Opintotukilautakunnilla on oikeus saada tiedot maksutta.

Edellä 9 a §:n 4 momentissa tarkoitetun sopimuksen nojalla opintotukitehtäviä hoitavalla opintotukilautakunnalla on lisäksi oikeus käyttää salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien käsittelyssä välttämättömiä Kansaneläkelaitoksen saamia tietoja.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuilla opintotukilautakunnilla on myös oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä nimettyä henkilöä koskevat tämän lain mukaisten etuuksien käsittelyä varten välttämättömät tiedot maksutta 41 a §:ssä tarkoitetuilta viranomaisilta ja muilta tahoilta.

41 d §

(10.6.2005/408)

Tietojen luovuttaminen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä luovuttaa:

- 1) rahalaitokselle, josta henkilöllä on opintolainaa, tiedot 34 §:n mukaisen koron lisäämiseksi opintolainaan sekä opintotukilain (28/1972) nojalla myönnettyjen lainojen osalta tiedot opintojen päättymisestä;
- 2) opintolainan valtiontakausta ja sen voimassaoloa koskevat tiedot rahalaitokselle, josta opiskelija on hakenut opintolainaa;
- 3) verohallinnolle tiedot opintolainavähennykseen oikeutetuista henkilöistä ja näiden opintolainavähennyksen enimmäismäärästä ja vuosittain maksamista opintolainan lyhennyksistä;
- 4) Pohjoismaiden opintotukiviranomaisille tiedot näiden maiden kansalaisten sekä näissä maissa opiskelevien Suomen kansalaisten Suomesta saamista opintotuista.

42 §

(24.11.1995/1318)

Tietojen käyttö

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille

säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen. (9.8.2002/691)

Opetusministeriöllä on oikeus saada kansaneläkelaitokselta opintotukietuuden saajia koskevia tietoja siltä osin kuin se on tarpeen opetusministeriölle kuuluvien opintotukietuuksien tilastointi-, suunnittelu- ja kehittämistehtävien hoitamiseksi. Näihin tietoihin ei saa sisällyttää etuudensaajan tunnistamisen mahdollistavia tietoja.

43 §

(9.8.2002/691)

Tekninen käyttöyhteys

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus mainitussa momentissa säädetyn edellytyksin avata tekninen käyttöyhteys 41 d ja 44 §:ssä tarkoitetuille tiedonsaajille rekisteriensä sellaisiin tietoihin, jotka Kansaneläkelaitos saa antaa mainittujen säännösten perusteella. (13.3.2003/204)

Mitä tässä pykälässä säädetään tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla, koskee myös Kansaneläkelaitoksen oikeutta saada 41 a ja 41 b §:ssä sekä 41 d §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla. (10.6.2005/408)

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

43 a §

(9.8.2002/691)

Tietojen oma-aloitteinen luovuttaminen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta

annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa ministeriöille, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta tai korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista ja korvauksista ja näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäväviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteesenpanoa varten. Terveystietoa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei saa kuitenkaan luovuttaa.

43 b §

(9.8.2002/691)

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

44 §

Ulosmittaus- ja siirtokielto

Opintorahaa, asumislisää tai opintolainaa ei saa ulosmitata. (7.5.2004/345)

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä asianomaisen viranomaisen pyynnöstä luovuttaa ulosottoa varten tiedot tämän lain mukaisten etuuksien määrästä, ei kuitenkaan niistä etuuksista, joita ei oteta huomioon ulosottolain (37/1895) 4 luvun 7 §:ssä tarkoitettua suojaosuutta laskettaessa. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa tiedossaan olevat muut eläkkeitä ja muita sosiaalietuuksia maksavat laitokset. (9.8.2002/691)

Sopimus, joka tarkoittaa tähän lakiin perustuvan oikeuden siirtämistä toiselle, on mitätön.

45 §

Opintotukiasiain neuvottelukunta

Opetusministeriössä on valtioneuvoston asettama opintotukiasiain neuvottelukunta, jonka tehtävänä on tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja opintotuen kehittämistä ja toteuttamista koskevista asioista.

Neuvottelukunnan tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään asetuksella.

46 §

Rahoitus

Valtio korvaa kansaneläkelaitokselle tämän lain nojalla maksettavista etuuksista aiheutuvat kustannukset.

Kansaneläkelaitoksen on viisi arkipäivää ennen opintorahojen ja asumislisien maksupäivää ilmoitettava valtiolle arvio seuraavana kuukautena maksettavien opintorahojen, asumislisien, takausvastuiden ja ateriatuen rahamäärästä. Valtion on ilmoituksen perusteella maksettava Kansaneläkelaitokselle ilmoituksen mukainen määrä viimeistään yhtä arkipäivää ennen edellä tarkoitettua maksupäivää. (7.5.2004/345)

Opintotuen maksukuukautta seuraavan kuukauden aikana lähetettävän arvion yhteydessä kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava valtiolle edellisenä kuukautena maksetun tuen yhteismäärä sekä 27 ja 28 §:n perusteella takaisinperittyjen etuuksien määrä. Kalenterikuukautena maksettujen opintotukien yhteismäärä sekä saman kuukauden ennakkojen ja takaisinperittyjen etuuksien erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavan toisen kuukauden ennakkoa määrättäessä.

Kansaneläkelaitoksen on tuloutettava valtiolle kuukausittain edellisen kuukauden aikana 38 §:n nojalla perittyjen takausvastuusaatavien lyhennykset sekä 40 §:n mukaiset viivästyskorot saatavien syntymävuoden mukaan eriteltyinä. Kansaneläkelaitoksen tulee puolivuositain ilmoittaa 39 §:n nojalla myönnettujen

maksuvapautusten määrät valtiolle samalla tavoin eriteltyinä.

47 §

(10.6.2005/408)

Toimintamenot

Tämän lain toimeenpanosta Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat menot luetaan Kansaneläkelaitoksen toimintamenoiksi ja oppilaitoksille 8 §:n 3 momentissa sekä 9 a §:n 1 ja 2 momentissa säädetyistä tehtävistä aiheutuvat menot kyseisen oppilaitoksen menoiksi.

Edellä 9 a §:n 4 momentin perusteella oppilaitokselle sopimuksen perusteella kuuluvista tehtävistä aiheutuvista toimintamenoista sovitaan Kansaneläkelaitoksen ja asianomaisen oppilaitoksen kesken.

48 §

(17.8.2001/734)

Etuuden korottaminen

Tässä laissa säädetyjä määriä voidaan korottaa valtioneuvoston asetuksella.

49 §

(7.5.2004/345)

Korkeakouluopiskelijoiden ruokailun tukeminen

Kansaneläkelaitos huolehtii korkeakouluopiskelijoiden ruokailun tukemiseen tarkoitettun valtion talousarvioon varatun määrärahan rajoissa tuen myöntämisestä opiskelijaravintoloiden pitäjille ja muusta tähän liittyvästä hallinnosta.

50 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

8 LUKU

VOIMAANTULO- JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

51 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1994, lain 1 §:n 2 momentti kuitenkin asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Opintotuen osalta tätä lakia sovelletaan myönnettäessä opintotukea korkeakouluopiskelijalle 1 päivän kesäkuuta ja muun oppilaitoksen opiskelijalle 1 päivän heinäkuuta 1994 jälkeiselle ajalle.

Tällä lailla kumotaan:

- 1) opintotuen hallinnosta 14 päivänä helmikuuta 1992 annettu laki (113/92);
- 2) 14 päivänä tammikuuta 1972 annettu opintotukilaki (28/1972) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Opintotukilain 6 §:ää, 7 §:n 1 ja 2 momenttia ja 8 §:ää sovelletaan edelleen mainitun lain nojalla myönnettyihin opintolainoihin; sekä (21.12.2001/1427)
- 3) korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta 14 päivänä helmikuuta 1992 annettu laki (111/92) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Mainitun lain nojalla myönnettyihin etuuksiin sovelletaan tämän lain säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Kansaneläkelaitos on oikeutettu saamaan tämän lain 41 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut tiedot korvauksetta jo ennen lain voimaantuloa lukuvuoden 1994–95 opintotuen myöntämiseksi.

52 §

Muualla laissa olevien viittaussäännösten soveltaminen

Jos muualla laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä viitataan tällä lailla kumottujen lakien säännöksiin tai mainitaan näiden perusteella maksettava etuus, viittauksen katsotaan tarkoittavan tämän lain vastaavaa lainkohtaa.

53 §

Valtion opintotukikeskusta koskeva siirtymäsäännös

Valtion opintotukikeskukselle ja opintotukilautakunnille tämän lain voimaan tullessa kuuluvat, 8 ja 9 §:ssä tarkoitettut tehtävät siirtyvät lain tullessa voimaan

kansaneläkelaitokselle, jollei tässä laissa muuta säädetä tai 9 §:n 3 momentin nojalla toisin sovita. Tämän lain voimaan tullessa opintotukikeskuksessa ja opintotukilautakunnissa vireillä olevat asiat siirtyvät myös kansaneläkelaitoksen käsiteltäväksi. Opintotukilautakunnat hoitavat kuitenkin 30 päivänä kesäkuuta 1994 päättyvään tai sitä aikaisempaan opintovuoteen kohdistuvat opintotukitehtävät sekä opintotuen hallinnosta annetun lain mukaan opintotukilautakunnille kuuluvat tehtävät.

Opintotukikeskuksen tulee ennen tämän lain voimaantuloa luovuttaa hallussaan olevat opintotukea koskevat tarpeelliset tiedot kansaneläkelaitokselle.

54 §

Valtion opintokeskuksen omaisuuden siirto

Valtion opintotukikeskuksen omaisuus siirtyy korvauksetta kansaneläkelaitokselle tämän lain voimaan tullessa.

55 §

Vastuu sitoumuksista

Kansaneläkelaitos vastaa valtion puolesta valtion opintotukikeskuksen antamista sitoumuksista. Kansaneläkelaitokseen noudatetaan soveltuvin osin, mitä muualla laissa säädetään valtion opintotukikeskuksesta, ottaen kuitenkin huomioon kansaneläkelaitoksen asemaa koskevat erityiset säännökset.

56 §

(7.5.2004/345)

Opintolainoja koskeva siirtymäsäännös

Kumotun opintotukilain nojalla myönnettyihin opintolainoihin sovelletaan edelleen mainitun kumotun lain 6 §:n ja 7 §:n 1 ja 2 momentin säännöksiä sellaisina kuin ne ovat tämän lain voimaan tullessa.

Kumotun opintotukilain nojalla myönnettyjen opintolainojen enimmäiskorko on peruskorko lisättynä enintään 1,5 prosenttiyksiköllä.

Kumotun opintotukilain nojalla myönnettyjen opintolainojen korkotukea ei enää palauteta ennalleen.

57 §

Opintotukea koskeva siirtymäsäännös

Jos opintotuki koskee 30 päivänä kesäkuuta 1994 päättyvää tai sitä aikaisempaa opintovuotta, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Jos tämän lain mukaiseen opintotukeen oikeutettu opiskelija on saanut ennen tämän lain voimaantuloa opintotukea kumotun opintotukilain nojalla korkeakoulututkintoa varten, voidaan hänelle suorittaa opintotukea tätä tutkintoa varten yhteensä enintään seitsemää opintovuotta vastaavaksi ajaksi. Ennen 1 päivää heinäkuuta 1992 korkeakoulun perustutkinnon suorittanut tai opintotukilain (28/72) mukaista opintotukea korkeakouluopintoihin vähintään seitsemäksi opintovuodeksi saanut voi saada opintotukea kyseisen ajankohdan jälkeen aloitettavia korkeakouluopintoja varten enintään 27 kuukaudeksi.

Opiskelijan tukikuukaudelle myönnettävän opintolainan valtiontakauksen enimmäismäärää korotetaan, sen lisäksi mitä 16 §:ssä säädetään, opiskelijalle kumotun opintotukilain mukaisesta opintolainasta laskettavan vuosikoron yhdellä kahdestoistaosalla. Korkona otetaan huomioon opintolainan enimmäiskorko, josta on vähennetty korkotuen osuus. Korotus määräytyy lukuvuotta edeltävän maaliskuun opintolainamäärän mukaan.

Myönnettäessä tämän lain nojalla opintotukea vanhempien verotettavalla tulolla tarkoitetaan vuodelta 1992 toimitetun verotuksen mukaista verotettavaa tuloa, jos opintotukihakemus on jätetty viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1994.

Opintotukilain (28/72) nojalla myönnettyihin lainoihin sovelletaan tämän lain 37–40 §:n säännöksiä kuitenkin siten, että lainansaaja voi hakea myös opintotukilain (28/72) 6 §:n 5 momentissa tarkoitettua koronalennusta.

58 §

Kumotun opintotukilain mukaisten tehtävien hoitoa koskeva siirtymäsäännös

Kansaneläkelaitos hoitaa valtion opintotukikeskukselle kumotun opintotukilain ja sen nojalla annettujen säädösten perusteella kuuluvat tehtävät. Korkeakoulujen opintotukilautakunnille ja korkeakouluille kuuluneet tehtävät hoitaa edelleen asianomainen opintotukilautakunta tai korkeakoulu.

Valtio korvaa opintotukilain mukaisista etuuksista aiheutuvat kustannukset kansaneläkelaitokselle tämän lain 46 §:n mukaisesti. Kansaneläkelaitoksen tulee viisi arkipäivää ennen maaliskuun ja syyskuun viimeistä päivää ilmoittaa maksettavien korkohyvitysten määrä valtiolle. Muuten sovelletaan tämän lain 46 §:n säännöksiä. Muiden etuuksien määrä otetaan huomioon 46 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa arvioissa.

Oppilaitosten tulee toimittaa kansaneläkelaitokselle kumotun opintotukilain mukaista opintolainaa saaneiden henkilöiden henkilötunnukset, nimet ja opintojen päättymispäivämäärät. Kansaneläkelaitos ilmoittaa tiedot rahalaitoksille mainitun lain 9 §:n 2 momentissa säädettyä tarkoitusta varten.

Veroviranomaisilla on oikeus saada massaluovutuksena kansaneläkelaitokselta vuosittain kumotun opintotukilain 7 §:n 3 momentin mukaisen korkoavustuksen saajien nimet, henkilötunnukset ja maksetun koron määrät. (17.8.2001/734)

59 § Muutoksenhakua koskeva siirtymäsäännös

Kumotun opintotukilain ja korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta annetun lain nojalla tämän lain voimaantulon jälkeen annettuun päätökseen haetaan muutosta tämän lain mukaisesti.

Kumotun opintotuen hallinnosta annetun lain mukaisesti asetetun opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimikausi jatkuu 30 päivään huhtikuuta 1995 ja lautakunta toimii tämän lain 31 §:ssä tarkoitettuna muutoksenhakulautakuntana.

MUUTOSSÄÄDÖSTEN VOIMAANTULO JA SOVELTAMINEN:

28.6.1994/570:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1994.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.3.1995/260:

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä maaliskuuta 1995.

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran siitä ajankohdasta lukien, jolloin ensimmäiset ammattikorkeakoulut aloittavat ensimmäisen lukuvuotensa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

21.4.1995/735:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1995.

30.6.1995/940:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1995.

Lukuvuoden 1995–1996 opintotukihakemusten käsittelyn yhteydessä 11 §:n 3 momentissa tarkoitettu opintorahan korotus voidaan myöntää ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaisena ja määrää voidaan myöhemmin korottaa erillisellä opintotukipäätöksellä.

Niille 25–29-vuotiaille opiskelijoille, joille on myönnetty aikuisopintorahaa lukuvuodelle 1994–95, voidaan myöntää aikuisopintorahaa tämän lain voimaantulon jälkeiselle ajalle siten, että opintotukilain 7 §:n 4 momentin mukainen enimmäisaika ei ylity.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

24.11.1995/1318:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Kumotun opintotukilain (28/72) 7 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa opintolainan eräännytynyt korko voidaan maksaa valtion varoista myös silloin, kun lainansaaja on saanut vastaavaa etuutta toisesta Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolena olevasta maasta.

22.12.1995/1665:
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

20.12.1996/1133:
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1997.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

10.1.1997/49:
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1997.

Nuorisoasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeiluista annetussa laissa tarkoitetun väliaikaisen ammattikorkeakoulun opintoihin käytetyt tukikuukaudet rinnastetaan kuitenkin korkeakouluopintoihin ja lain 9, 11 ja 12 §:ää sovelletaan 1 päivästä elokuuta 1997.

Opiskelijalle, jolle on myönnetty aikuisopintoraha ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla ja joka ei tämän lain mukaisten säännösten nojalla olisi oikeutettu aikuisopintorahaan, voidaan myöntää aikuisopintorahaa ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan siten, että 7 §:n 4 momentin mukainen enimmäisaika ei ylity.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

18.4.1997/341:
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997.

Tämän lain muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan päätökseen, joka annetaan tämän lain voimaan tultua. Tämän lain ylimääräistä muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin niihin ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaan tultua.

23.5.1997/457:
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1997.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

24.7.1997/710:
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1997.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

9.10.1997/920:
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty opintorahat ja asumislisät muutetaan tämän lain mukaisiksi 1 päivästä tammikuuta 1998.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

11.12.1997/1117:
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998. Mitä 11 §:n 1 momentissa säädetään, sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä elokuuta 1998 myönnettävään opintotukeen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

30.12.1997/1403:
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

21.8.1998/636:
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

5.3.1999/305:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1999. Lakia sovelletaan valitusasiaan, joka on tullut vireille lain tultua voimaan.

21.5.1999/623:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1999.

21.1.2000/41:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2000. Lain 20 § tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä elokuuta 2000. Lain 25 a §:ää sovelletaan 1 päivästä maaliskuuta 2000.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

15.12.2000/1099:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001. Sen 27 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan kuitenkin ensimmäisen kerran vuotta 2001 koskevaan takaisinperintään. Vuosien 1999 ja 2000 takaisinperintään sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevia säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

28.12.2000/1277:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

17.8.2001/734:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002. Sen 27 §:n 4 momenttia sovelletaan kuitenkin ensimmäisen kerran vuotta 2001 koskevaan takaisinperintään.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

31.8.2001/768:

Tämän lain voimaantulosta säädetään

tasavallan presidentin asetuksella. (L 768/2001 tuli A:n 434/2002 mukaisesti voimaan 1.6.2002.)

21.12.2001/1427:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Lain 15 §:n 5 momenttia sovelletaan vasta lukuvuotta 2002–2003 koskeviin opintolainan valtiontakaushakemuksiin. Lain 16 a ja 16 b §:ää sovelletaan kumotun opintotukilain mukaisten opintolainojen osalta vasta 30 päivänä syyskuuta 2002 erääntyviä korkoja koskeviin korkoavustushakemuksiin. Kumotun opintotukilain 7 §:n 3 ja 4 momenttia sovelletaan vielä 31 päivänä maaliskuuta 2002 erääntyviä korkoja koskeviin korkoavustushakemuksiin. Tämän lain 34 §:ää sovelletaan opintolainan koron osittaisen pääomittamisen osalta vasta lukuvuodelle 2003–2004 myönnettäviin lainoihin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.5.2002/344:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2002.

Tätä lakia sovelletaan tämän lain voimaantulon jälkeen kertyvään viivästyskorkoon, vaikka valtion takaussaatava on syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa.

31.5.2002/434:

9.8.2002/691:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan 8 päivänä huhtikuuta 1994 annetun opintotukiasetuksen (260/1994) 10 §:n 2 momentti sekä 18 ja 22 §, sellaisena kuin niistä on 22 § asetuksessa 401/1998.

13.3.2003/204:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2003.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

15.8.2003/744:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

30.12.2003/1322:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

7.5.2004/345:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2004. Tämän lain 56 §:ää sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 2005.

Aikuisopintorahaan sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

7.5.2004/352:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2004. Sen 27 §:n 2 momentin toista virkettä sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä syyskuuta 2004.

Lakia sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa aiheettomasti maksettuihin etuuteen ja syntyneeseen saatavaan. Tällaisen saatavan vanhentumisaikaa laskettaessa otetaan huomioon myös ennen lain voimaantuloa kulunut aika. Kysymyksessä oleva saatava vanhentuu kuitenkin tämän lain nojalla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta, jollei se vanhentuisi myös 31 päivänä joulukuuta 2003 voimassa olleiden säännösten mukaan tätä ennen.

21.12.2004/1237:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

10.6.2005/408:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.

Tämän lain 14 a §:ää sovelletaan kuitenkin 1 päivästä marraskuuta 2005 lukien.

Tämän lain 7 ja 7 a §:ää sovelletaan opiskelijaan, joka ottaa opiskelijavalinnassa opiskelupaikan vastaan tai kirjoittautuu

ensimmäisen kerran läsnä olevaksi 1 päivänä elokuuta 2005 tai sen jälkeen.

Oikeus tämän lain 16 c §:ssä tarkoitettuun opintolainavähennykseen on opintolain saajalla, joka opiskelijavalinnassa ottaa vastaan opiskelupaikan ylempää tai alempaa korkeakoulututkintoa tai ammattikorkeakoulututkintoa varten 1 päivänä elokuuta 2005 tai sen jälkeen. Vähennykseen on oikeutettu myös se, joka on valittu opiskelijaksi ennen 1 päivää elokuuta 2005, mutta kirjoittautuu läsnä olevaksi ensimmäisen kerran 1 päivänä elokuuta 2005 tai sen jälkeen. Lainansaajan ennen tämän lain voimaantuloa harjoittamia korkeakouluopintoja ei oteta huomioon opintolainavähennykseen oikeuttavaa aikaa laskettaessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.